

MUNKAJOGI ISMERETEK AZ ÚJ PTK. TÜKRÉBEN

Előadó: dr. Szigeti Balázs, ügyvéd,
Szigeti & Raszler ügyvédi iroda

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

ELMÉLETI ALAPVETÉS – A MUNKAJOG HELYE A JOGÁGAK RENDSZERÉBEN

Az 1992. évi XXII. törvény, majd a 2012. évi I. törvény tovább közelíti a polgárjoghoz, a folyamat az új Ptk. hatálybalépésével zárul le.

ELMÉLETI ALAPVETÉS – VÁLTOZÁSOK AZ ALAPELVEK TEKINTETÉBEN

SAJÁT FELRÓHATÓ MAGATARTÁSRA VALÓ HIVATKOZÁS KIZÁRTSÁGA:

- Mt.6. § (1) = Ptk. 1. § (4)
- Különös gyakorlati jelentőség pl. adminisztratív teendők elmulasztása

JÓHISZEMŰSÉG ÉS TISZTESSÉG ELVÉNEK KIEGÉSZÍTÉSE:

- A Ptk. 1:3. § megismétlése,
- „a jóhiszeműség és tisztesség elvét sérti az is , akinek a joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával, amelyben a másik fél okkal bízhatott” (vö. utaló magatartás)

JOGGAL VALÓ VISSZAÉLÉS:

- Ptk. szövegezésének átvétele
- Rendeltetésellenes joggyakorlás helyett új formula
- Nevesített eset: jogszabály által megkívánt nyilatkozat

SZEMÉLYISÉGI JOGOK VÉDELME:

- Terminológia (személyhez fűződő jogok)
- Ptk. konkrét felhívása
- De személyiségi jogsértés esetén az Mt. kártérítési szabályainak alkalmazása

A MUNKAVISZONY ALANYAI

Változások:

- 1) Mt. 44/A. §: a munkaviszony létesítésének különös feltételei:
A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végző munkáltató nem létesíthet munkaviszonyt olyan személlyel, akit bizonyos Btk. tényállás alapján elítéltek

Igazolás: hatósági erkölcsi: a munkaviszony létesítésekor -
bármikor, a munkaviszony során a munkáltató kérésére;

Megtérítési kötelezettség

- 2) Betéti társaság, közkereseti társaság jogi személlyé vált

- 3) Közeli hozzátartozó Ptk-nak megfelelően: + egyeneságbeli rokon házastársa, testvér házastársával és a házastárs testvérével – jelentőség pl. összeférhetetlenségnél, közeli hozzátartozó halálánál

ÚJ VAGY MÓDOSULÓ JOGINTÉZMÉNYEK – SZEMÉLYISÉGI JOGOK

SZEMÉLYISÉGI JOGOK VÉDELME – I. FEJEZET 5. CÍM

személyiségi jogok korlátozhatósága: 9. § (2) - szükségesség – arányosság. Garanciális szabályok:

- **Alapjog lényeges tartalma nem korlátozható (Alaptörvény)**
- **Szűken értelmezendő**
- **Előre, általános jelleggel nem lehet lemondani**
- **Munkáltató tájékoztatási kötelezettsége a korlátozásról**
- **Nem járhat az emberi méltóság sérelmével**

Tipikus korlátozás:

- **magántitokhoz, levéltitokhoz való jog, pl. munkahelyi gépen magánlevelezés folytatása**
- **Munkahelyen alkalmazott megfigyelőrendszer, kamerák**

A munkavállaló ellenőrzése:

- **Csak a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében (vö.: közszolgálat)**
- **Magánélet nem ellenőrizhető**
- **Mt. a keret, a tisztességes adatkezelés elvének betartása: munkahelyi szabályzatok**

ÚJ VAGY MÓDOSULÓ JOGINTÉZMÉNYEK – SZEMÉLYISÉGI JOGOK: SÉRELEMDÍJ

Az Mt. 9. § (1) alkalmazni rendeli a Ptk. személyiségi jogi rendelkezéseit: —————> 2: 52. § sérelemdíj

- Nem vagyoni kártérítés helyett
- Elegendő megjelölni a jogsértést, és azt bizonyítani, a vagyoni hátrány bekövetkezését nem!
- Mértékét a bíróság az eset körülményeire tekintettel (súly, ismétlődés, hatás a környezetre, stb.) határozza meg
- Egy összegben fizetendő
- De! mértékére nem a Ptk., hanem az Mt. szabályai

Gyakorlati problémák: vezető – beosztott konfliktusa: kritika vs. megalázás

Speciális rendelkezések:

- Mt. 212. § (4). bekezdés: cselekvőképtelen munkavállaló nem!
- Hosszabb, 5 éves elévülés

JOGNYILATKOZATOK – I.

Mt. 31. § a Ptk. – és a kötelmi jog - szabályait rendeli alkalmazni a munkaviszonyra is (vö: korábbi Mt.)

- Munkajog ~ speciális szerződési jog
- Tételes, számos jogintézményt érintő felsorolás (példák)

JOGNYILATKOZAT ÁLTALÁBAN:

- Írásban, szóban, ráutaló magatartással is – kivéve, ha jogszabály határozza meg a formát;
- A hallgatás nem beleegyezés (Ptk. 6:4. § (4) bek.)
- Képviselő útján is tehető jognyilatkozat (pl. cselekvőképtelen, korlátozottan cselekvőképes munkáltató). Nem csak törvényes képviselő, de meghatalmazotti képviselő útján is!
- Pl. fiatal munkavállaló , cselekvőképességében korlátozott munkavállaló szerződéséhez

JOGNYILATKOZATOK – II.

Írásbelinek minősülnek-e az e-mailen tett nyilatkozatok?

Mt.: írásbeli, ha annak közlése a jognyilatkozatban foglalt információ változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a jognyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas elektronikus dokumentumban kerül sor.

- Vezető e-mail címét olvasó titkárnő;
- Kézbesítés visszaigazolása

Írni nem tudó vagy nem képes személy írásbeli jognyilatkozata érvényességének feltételei

- Bírósági v. közjegyzői hitelesítés, vagy
- Ügyvédi ellenjegyzés/ 2 tanú, hogy előttük írta alá / elismerte

Olvasni nem tudó/nyelvet nem beszélő: ki kell tűnnie az okiratból, hogy megmagyarázták neki

JOGNYILATKOZATOK – III.

A MUNKASZERZŐDÉS LÉTREJÖTTE:

- Kiegészül a Ptk. szabályaival (6: 63)
- a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges (utóbbinál expressis verbis)
- Ha a munkabérben nem állapodnak meg a felek? Érvénytelenség
- Ha a cafeteria, vagy további juttatások mértékében? Ptk: 6:63. § (3) munkáltatónál szokásos béren kívüli juttatások középértéke jár

SEMMISSÉG ÉS MEGTÁMADHATÓSÁG

- új semmisségi ok: jó erkölcsbe ütköző megállapodás – általános társadalmi értékítélet
- Változó megtámadhatóság: jogi tévedés kikerülése; lényeges tévedés, megtévesztés, jogellenes fenyegetés
- Nem változik a megtámadási határidő: 30 nap – 6 hónap
- Változás: az érvénytelenségből származó kár megtérítésére az Mt. és nem a Ptk. Szabályai szerint

Közös megegyezés megtámadása

Ptk. szabályait is alkalmazni kell. Határidők alakulása

1) Megtámadási: szubjektív 30 nap, objektív 6 hónap

2) Keresetindítási: a megtámadás eredménytelenségétől (a másik fél nem fogadja el / nem válaszol 15 napon belül) 30 nap. Elmulasztása: Pp. 130. § - permegszüntetés

Az okiratban a tévedés, jogellenes fenyegetés felhívása kizáró ok?

JOGNYILATKOZATOK – V.

TARTOZÁSELISMERÉS → Mt. 31. §
a munkaviszonyban is alkalmazható

Ptk. a tartozáselismerésről

- a kötelezett a tartozását elismeri, fordul a bizonyítási teher
- a tartozását elismerő kötelezettet terheli annak bizonyítása, hogy
 - 1) tartozása az elismerő jognyilatkozat megtételének időpontjában nem
 - 2) vagy alacsonyabb összegben állt fenn, vagy
 - 3) nem érvényesíthető bíróság előtt, vagy
 - 4) Érvénytelen szerződésen alapul

Mt. a tartozáselismerésről

- Csak pénzkövetelés esetén van helye
- Munkáltatói tartozást a munkavállaló nem vállalhat át

ENGEDMÉNYEZÉS A PTK. ÉS AZ MT. ALAPJÁN

Mt. 31. § → Ptk. 6:193. §

Mt. 163. § (2)

- a) Csak pénzkövetelés esetén van helye
- b) A levonásmentes munkabérrész nem engedményezhető (kógens)

Ptk. 6:193. §

- a) a jogosult a kötelezettel szemben fennálló követelését másra ruházza át
- b) feltétel: átruházásra irányuló jogcím (pl. szerződés) és az engedményezés
- c) engedményező és engedményes szerződése

Fontos:

- jövőbeli követelést igen, még nem létezőt nem
- értesítési kötelezettség, teljesítési utasítás

ÁLTALÁNOS SZERZŐDÉSI FELTÉTELEK

- különösen nagyvállalatoknál, tömeges, előre elkészített blanketták;
- Jogalkotói aggály:
 - A) nem tükröződik bennük a konszenzus.
 - B) Alkalmas a feltűnően egyenlőtlen viszonyok kialakítására

Megoldás: garanciákkal kell körülvenni. 2014. március 15-től a munkaviszonyra is alkalmazandó

GARANCIÁK

- A munkáltatónak kell bizonyítani, hogy a szerződéses feltételt előre megtárgyalták
- Lehetővé kell tenni, hogy megismerje a másik fél
- Külön tájékoztatni kell a munkavállalót, ha az ÁSZF lényegesen eltér a jogszabályoktól vagy a szokásos szerződési gyakorlattól
- ÁSZF és a szerződés egyéb feltételének ütközése

ELŐSZERZŐDÉS

Mt. 31. § kifejezetten felhívja a Ptk. 6:73. § alkalmazhatóságát.

- Lehet-e szóban kötni?
- Mikor lehet jelentősége?
- Kikényszeríthető-e? Alaptörvény XII. cikk (1)
- Valamelyik félnek felróható okból nem jött létre: kártérítési kötelezettség
- Mentésülési esetei – konjunktív feltételek:

a) az előszerződés megkötését követően előállott körülmény következtében az előszerződés változatlan feltételek melletti teljesítése lényeges jogi érdekét sértené;

b) a körülmények megváltozásának lehetősége az előszerződés megkötésének időpontjában nem volt előrelátható;

c) a körülmények megváltozását nem ő idézte elő; és

d) a körülmények változása nem tartozik rendes üzleti kockázata körébe.

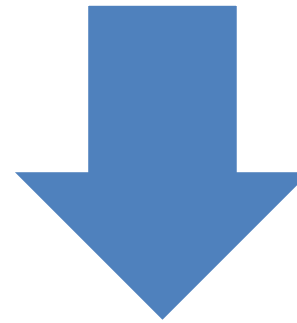
MUNKAVISZONY JOGELLENES MEGSZÜNTETÉSE

83. §: helyreállítás alapjául szolgáló esetek:

- egyenlő bánásmód követelménye;
- felmondási védelem
- szakszervezeti tisztségviselő
- sikeres megtámadás (pl. KM de megtévesztés)

A munkaviszony helyreállítását követően keletkezett, a munkaviszonyban töltött időhöz kapcsolódó jogosultság tekintetében a munkaviszony megszüntetése (megszűnése) és annak helyreállítása közötti tartamot munkaviszonyban töltött időnek kell tekinteni

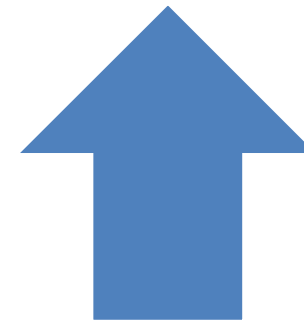

Meg kell téríteni:

- Munkabér (távolléti díj)
- egyéb járandóság (pl. cafeteria, jubileumi jutalom)
- Ezeket meghaladó kár

Nem kell megtéríteni:

- Amit máshol megkeresett/ elvárhatóan megkereshetett volna
- A végkielégítés összegét

MUNKA- ÉS PIHENŐIDŐ

Szülési szabadság

- Mértéke változatlan, 24 hét de!
- két hetet kötelező igénybe venni
- Kógens szabály, attól a felek megállapodása vagy kollektív szerződés sem térhet el

Mt. 127. § (1)

„Az anya egybefüggő 24 hét szülési szabadságra jogosult azzal, hogy ebből két hetet köteles igénybe venni”.

A MUNKABÉR VÉDELME

Változtak a késedelmes munkabérfizetéshez kapcsolódó szabályok

Korábban

- A késedelmebe esés időpontjától kezdve, a késedelmebe eséssel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat

Az új Ptk.
Hatályba-
lépésétől

- A Ptk. 6:47 szerinti kamat (a jegybanki alapkamat) a felek megállapodása esetén jár

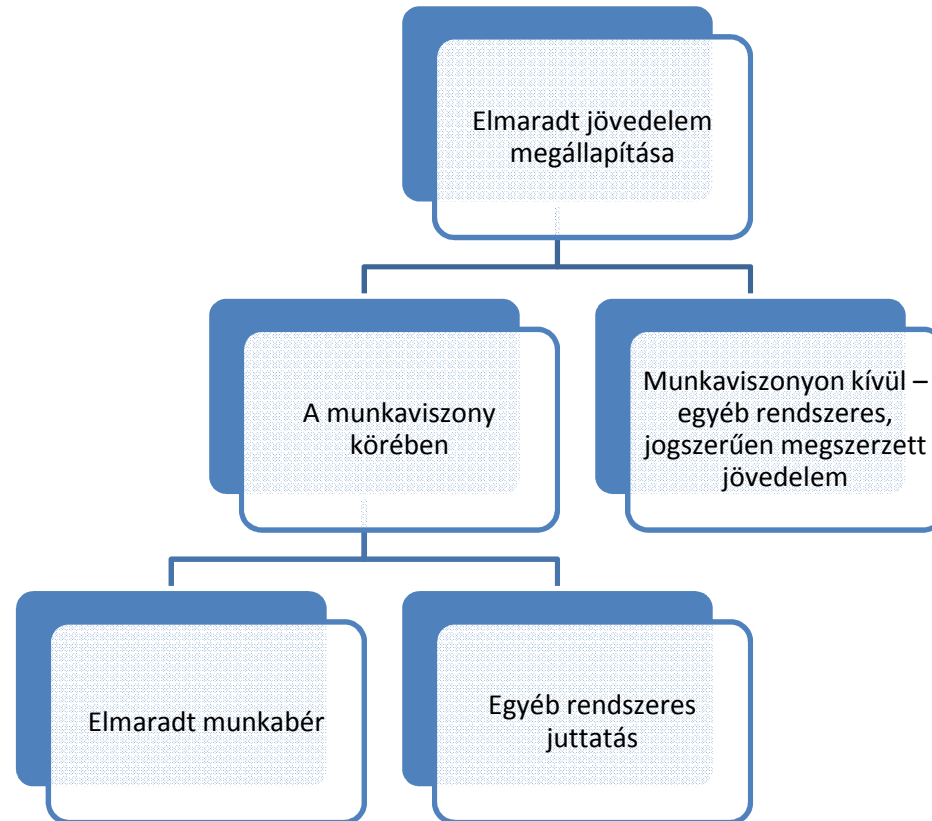
MÓDOSULÓ KÁRTÉRÍTÉS

- Mt. Kártérítési szabályai;
- Háttérszabályként a Ptk. szabályai.

3/2014. KMK vélemény:

- Az elmaradt jövedelem kárelemeinek vizsgálata előtt tizenkét havi távolléti díj, mint felső összeghatár meghatározása lehet indokolt
- Az elmaradt jövedelem tételeit bruttó összegben
- Elmaradt munkabér: TB szerinti járulékok levonásával
- Elmaradt jövedelem tételeit jogcímenként külön összegekkel kell az ítéletben feltüntetni (keresetnél!)

Mt.172. § módosítása: a 3/2014. KMK véleménynek megfelelően

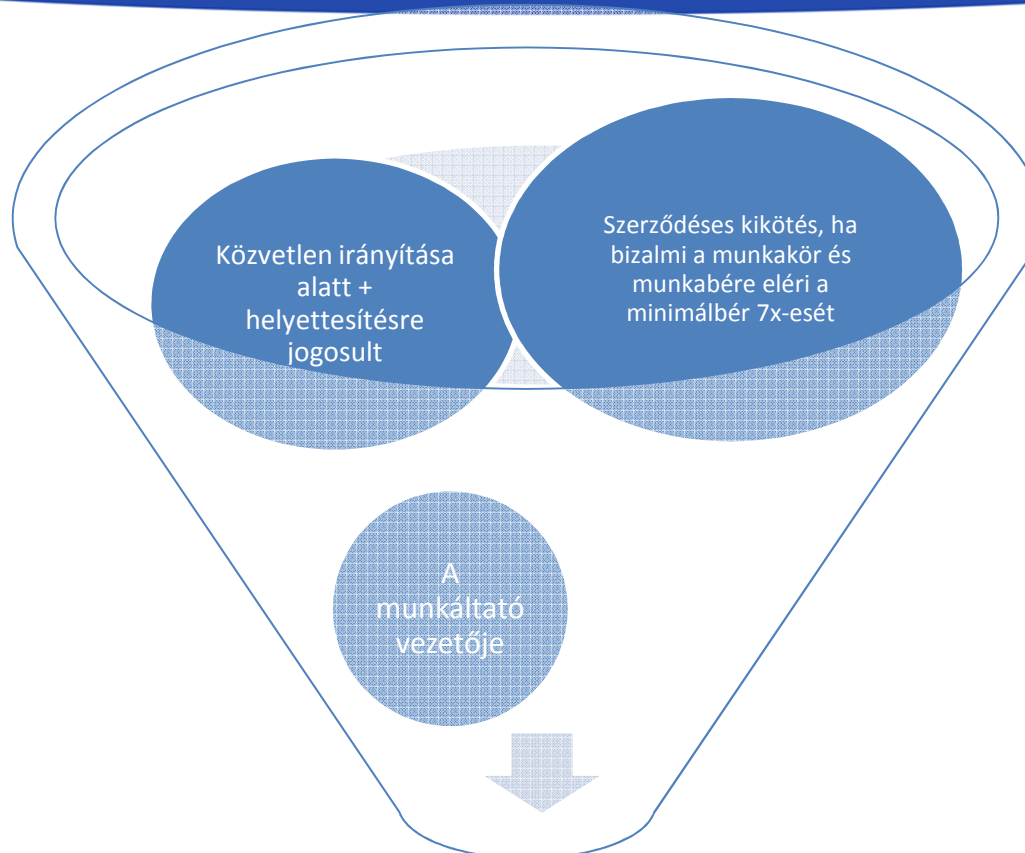
MÓDOSULÓ KÁRTÉRÍTÉS

További módosulások:

- a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt előterjesztett kereset nem tartalmazhat megállapításra irányuló kereseti kérelmet;
 - bár a munkavállaló oldalán a bizonyítási teher (kárt, kárenyhítési kötelezettségnek való megfelelést is), de a munkavállaló keresete alapján a munkáltató adatok, számítások szolgáltatására kötelezhető.
 - Változatlan: a kár megtérítésére egyebekben a Ptk. 6: 518-534. §-ait kell alkalmazni
-
- A tv. tiltja a jogellenes károkozást.
 - Minden károkozás jogellenességének vélelme, kivételek
 - Általános kártérítés
 - Kárenyhítési kötelezettség
 - sérelemdíj

VEZETŐ ÁLLÁSÚ MUNKAVÁLLALÓK

Vezető állású munkavállaló

VEZETŐ ÁLLÁSÚ MUNKAVÁLLALÓK

Fő szabály: a vezető szerződése eltérhet az Mt. Szabályaitól, akár a munkavállaló hátrányára is. 2014. március 15-től változások:

- Munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés bizonyos esetei kötelezők (szoptatás, emberi reprodukciós eljárás, kötelező orvosi vizsgálat)
- Felmondási védelem várandósság, szülési szabadság alatt (máskor nem!)
- Éjszakai munka elrendelésének tilalma egyedül / 3 év alatti gyermeket nevelőnél
- Nem terjed ki rá a kollektív szerződés hatálya

ÖSSZEGZÉS

KÉRDÉSEK?

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE